۴ شنبه ۲۰ شهریور ۱۳۲۵
تك‌نمره ۱۰ شاهی

آبونه	ایلیک	۱۲۰ ریال
۶	آیلیق	۶۵ «
۳	«	۳۵ «
۱	«	۱۲ «

آذربایجان

آذربایجان دموقرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سینین اورقانی
نمره ۶۰ (۳۹۵) ایکینجی دوره
روزنامه هیئت تحریریه واداره‌سیله
اداره‌اولونور
اداره تبریزده ... ستارخان خیابانی

اداره‌لرین سر عتله یئرینه یئتیرمه‌سی ایچون

بوتون اداره‌لرده کمك‌لشمه اصولی گوزله‌نیلیدر

اداره‌لرین قورولوش اصولی ... ظاهری آلدادیجی و تشریفاتی بیر طرزایله تشکیل اولونمیش، بوتون بیرلرده، اداره‌لر بیرجه کیچیك و خصوصی آدام‌لارین انحصاریندا اولدوغوندان مملکت ... لایقینجه یئرینه یئتیریلمه‌ییب، آنجاق بیر عده‌نین منافعینی ... آلاراق اولوراداده هئچ بیر ... اداره عضولری نوز ... ایلر بویو دوام ... ایردیلر.

اداره‌لرین ایچه‌ریسینده اولان ... و فسادی درجه‌ده لازم‌دیر، بالنیز بوندان سونرا اداره تشکیلاتیندا ... هرجور عیب و نقص‌دن ساقلانان ... مناسبی قارشی میزدا دورور.

نهضتیمیزدن سونرا اداره‌لرین اداره اصولیندا دوزن بیرده گئنیش و ... بیر اصلاحات عمله گلدی.

اوزون مدت‌لر ایچه‌ریسینده اداره‌لرده کوك سالمیش رشوه، تنبل‌لیك، قوری تشریفات، تولدیرجی تعارف اصولینی بیز تمامیله آرادان آپاریب و قارشی‌میزدا اولان چتینلیکلره باسیلماق اولدوغونو بیلیریك ... بیرجه بیر اداره اصولی قویدیق.

کئچمیش دوره‌ده اداره‌لرین وضعیتی ایله تانیش اولانلار، ایندی اداره‌لرده نه‌کیمی ده‌گیشیکلیکلر ... بیلرلر ... لایقینجه دوشونمه‌که امکان تاپا بیلرلر.

دوغرودور که بعضی کهنه آداب و رسومه وفادار قالان بعضی عنصرلرده اداره‌لرده تاپیلا بیلر. لاکن عمومیتله هر جهتدن ملی نهضتیمیز اداره عضولرینده یئنی بیر مفکوره، فعالیت روحی، دوزگون دوشونجه طرزی یاراتماغا موفق اولموشدور. ایندی آذربایجان اداره‌لرینده تنبل‌لیك و مسامحه یوخدور و اولان صورتده اونون علیهینه شدتلی و رحمسیزجه‌سینه مبارزه آپاریلیر.

بوتون‌لا اداره‌لرده بعضی غلط فکرلرینده اولدیغینی دانا بیلمه‌ریك، اداره مدیرلری فکر ائدیرلر که اونلار یالنیز اوز اداره‌لرینین محوطه‌سی ایچه‌ریسینده فعالیت ائدیب و اداره‌لرین منظم بیر شکله سالا بیلرلر.

بیز خصوصیله بیلملی‌ییك که، اداره‌لر بیر بیرلرینین متممی (تمام ائده‌نی) دیرلر و اونلارین آراسیندا اجاقلی رابطه‌لر واردر.

خصوصیله، آذربایجاندا خلق ایله اداره‌لرین رابطه‌لری بیر خانواده عضولرینین رابطه طرزلریندن باشقا آیری بیر شکلده اولا بیلمز، خلقیمیزه و اداره‌لریمیزه خلقیمیزین فکرلرینین و ایسته‌کلرینین ان حقیقی نماینده‌سی اولان فرقه‌میز رهبرلیك ائدیر، یالنیز بیر فرقه‌نین بو گوروشده اداره‌لر عمل طرزی نقطه نظریندن فرقلی اولالارسالاردا، عمومی ایشلرده اونلارین آراسیندا هئچ بیر فرق اولا بیلمز. بوتون اداره‌لرین آراسیندا کمك‌لشمه اصولینی لایقینجه گوزله‌مك لازمدر.

بوتون اداره‌لرین آراسیندا کمك‌لشمه رابطه‌لری کامل بیر شکلده وجوده گلملی و اداره‌لر عضولرینین آراسیندا کمك‌لشمه و همکارلیق روحی، صمیمیت اولمالیدر.

اداره‌لر خلقین منفعتینی، حتی اداری نقطه و دولتین نظریه‌اوستون دوتمالی و اونلارین طلبلرینی تامین ائتملی‌دیرلر.

اداره‌رئیسلری بو موضوعی جیدی‌یه گئتیریب فرقه‌میزین گوستریشینی یئرینه یئتیرمك ایچون خصوصیله آرتیق دقت ائتملی و چالیشمالیدرلار.

سوومت مطبوعاتیندان
یازان - سرگی بورا

لندن و واشنگتونین

مشتری‌لری.

قدیم رومدا بیر دسته آداملار یاشایردیلار که اجازه‌لری یوخیدی مملکتین بوتون حقوقلاریندان استفاده ائتسینلر.

بو دسته آداملارین آدی - مشتری ایدی. بو مشتریلر روم سرمایه‌دار و مالکلرینین الی آلتیندا یاشاییب فقط اونلارا مطیع‌ایدیلر. مثلا مشتری‌لر مجبور ایدیلر هر بیر یئرده اوز اربابلارینا بویوك احترامات قائل اولسونلار، اربابلار ایله محاربه‌لرده شرکت ائتسینلر، اونلار ایچون پول ییغسینلار و غیره. البته مشتری‌لرین صاحبلری ده اوز وقتینده اونلاردان حمایت ائدیب جور بجور کمك‌لیك اراله گتیریردیلر. بعضاده اونلاری عدلیه و محکمه الیندن خلاص ائدیب حبس دن چیخاردیردیلار. یاغیشلی و یاغلی ایشلری بونلارین الرینه تاپشیریردیلار. مشتری‌لرین بیر وظیفه‌سی ده وار ایدی که اونلار مجبوری اولاراق انتخابات‌لاردا اوز ارباب‌لارینین منافعنی حفظ ائتمك ایچون شرکت ائله‌ییب رای ویریردیلر.

بیزیم عصریمیزده خصوصا محاربه‌دن سونرا بویوك بین‌الملل مشورت جلسه‌لرینده بعضی مثلا اطریش - بلژیك - یونانستان - هلند دولتلری انگلوساکسون‌لارین مشتری‌لری اولوبلار.

بو دولتلر باجاردیقجاسی ایدیرلر که انگلستان و شمالی امریکا ایچون یئنی شرایط تورتسینلر که مانع سیز درای اوبویونی اوینایب اوز اراده‌لرین سایر دولتلرده تحمیل ائتسینلر.

شبهه که معلوم در پاریسده تشکیل اولونان صلح کنفرانسیندا اوزکه مشتری‌لرین آراسیندابو باره‌ده هلند نماینده‌لری مخصوص بیر فعالیت گوسترديلر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

فرقه خبرلری

مرکزی کمیته‌نین ۱۲ - ۶ - ۲۵ تاریخلی هیئت عامه جلسه‌سینده آقای رحیم جادیکو شهر کمیته‌سینین تبلیغات شعبه مدیرلیگینده گوستردیگی پرسیز تظاهر و اوزونون شخصی عکسلرینی دیوار روزنامه‌لرینده چاپ ائتدیرمه‌سی عمومیتله فرقه تاکتیکینه منافی ایش گوردیگی و فرقه‌ده هنوز کوکلی یراتمادان ویرمه‌دیگی حالدا اوزینی فرقه رهبرلری سیراسینه سوخماغا چالیشماسینا گوره فرقه‌ده مسئولیتلی ایشدن معاف، فرقه اخلاقی کسب ائتمك ایچون عادی ایشه تعیین اولونماسی قراره آلینیبدیر.

داخله مطبوعاتینا بیر نظر

دیوار اوچولماسیندان توره‌نن بدبخت حادثه

شهریور آیینین ۱۶ سینده ساعت دورت یاریمدا ایکی نفر آلتیندا بیر یاریمچیق کارخانه‌سی یخیلیب و اوچ نفر فعله تورپاق آلتیندا قالمیشدیر. بونلاردان بیری فوت ائدیب ایکیسی ایسه یارالی اولدیغیندان فورا مریضخانه‌یه آپاریلمیشدیر.

ایش و زحمت اداره‌سینده

شهریور آیینین ۱ - دن ۱۷ سینه قدر ایش وزحمت اداره‌سی طرفیندن ۱۶۲ نفر ایشسیز مختلف یئرلره ایشه تعیین اولونموشدور.

ایش وزحمت اداره‌سی تصمیم دوتوب که، عموم فعله، بنا و نجارلاری صحیح اصولیله درجه بندلیك ائدیب و حقوقلاری دا بو درجه اوزره تعیین اولونسون.

ایرینا

دنیا سیاستی

یونانستاندا داخلی چارپیشما خطری

صول فرقه‌لر پادشاها تسلیم اولمیاجاقلاردر.

۱۹۴۶ نجی ایلین سپتامبرین اولینده (یعنی بو آی)دا یونانستانین جمهوری ویا سلطنتی رژیمیله اداره اولونماسی باره‌ده اوتری اهالی نین عمومی رایه مراجعه اولونماغیدی سابق یونان پادشاهی ۲ نجی جورجین یئنیدن سلطنته یئتیشه‌جکیندن کیمسه شبهه ائتمیردی. چونکه چوخدان ایدی، یونانستانداکی مخصوص آداملار و دسته‌لر آراسیندا تعبیرایدیلمکدن اوتری سایسیز یوللار مجهول نقطه‌لردن یونانستانا آخماقدا ایدی. هامو بیلیردی که تهدید، ترور و واسطه‌سیله و صول فرقه‌لرین فعالیتین قویدوغو آلان نتیجه سینده یونانستاندا سلطنت دستگاهی یئنیدن قورولاجاقدر.

کندلرده، قصبه‌لرده، شهرلرین خیابانلاریندا و محله‌لرینده ۲ نجی جورجین قاییدیب یئنیدن پادشاه اولماسی ایچون اونا موافق رای ویرمه‌سیندن اوتری خلقی قورخودوردیلار.

ایندی، یونانین اداری رژیمی خصوصیندا، عمومین رایه مراجعه ائتمك (قومه‌دیا) سی و (تراژه‌دی) اویونلاری اوینانیلیب قورتاردی. یونانین گوروکی پادشاهی ۲ نجی جورج یونانا قاییتدادان سونرا، بریتانیا قوه‌لرینین اورادان تخلیه ائتمه‌سی شایعه‌لری وار ایسه ده بوشایعه‌لرین ده نتیجه‌سی شبهه‌لیدر.

ایکینجی جورج مطرتاد دیکتاتور دوران ایل یونانستاندان اول یونانستاندا سلطنت ائدیرکن، اوملکتده آزادیخواهلاری توقیف و تبعید ائتمك، آزادیخواه روزنامه‌لری باغلاماق و علم‌لری سینه‌یرماقلا دیکتاتورلیغی‌زیمینی برقرار ائتدی. اوزمان اوتیمپ دوستلوق یاشیندا ایدی ایسه ۴۹ یاشیندادر.

انتقالاتین طرزجریانیندان اوییت قوی‌نین دکرگینه دیکی آچیقلاییر. بو شخص و طرفدارلاری یئنه ده یونان آزادیخواهلارینی حیاتدان محروم و آرادان آپارماق ایسته‌ییرلر. یونانستاندا آزادلیق نهضتی وسعتله‌نیبکجه (مقیراته) نین شرایطینده یاشقالارین عرق‌ی اورتادان گیده‌جکدیر.

ایندی ایکینجی جورج، یونانستاندا آزادیخواهلاری و اونلارین فرقه‌لرینی اورتادان آپارماق ایچون جریانندا اولان عملیاتی داها دا تکمیل ائتمك ایچون یونانستانا گلیر. اما بو دفعه اون ایل اولکیندن وضعیت دوغ یرلی‌دیر. گیچنلر کیمی صول فرقه‌لر اوز لرینی بیر داها الی باغلی اولاراق تسلیم ائتمه‌یه‌جکلر، اوز حقوقلارینی مدافعه ائتمك ایچون فرصت دوشدیکجه قیام ائدیب اوز حقلرینی آلاجاقدر. ایندیه قدر یونانستانلی وحشتلی محاربه‌سی خطری تهدید ائدیرایدی. ایکینجی جورجین سلطنتی تجدید اولوناندان سونرا بو خطر داهادا یوکسه‌لیبدیر.

داخلی خبرلر

اسکوده نمایش

جمعه گونی شهریور آیینین ۱۵ نده تبریز شهر تربیه سینین آقروبات دسته‌سی اسکوده نمایش ویرمیشدیر. نمایش اسکو اهالی سی طرفیندن اولونجا بگنیلمیشدیر.

بیر اوغورلوغون کشف اولونماسی

شهریور آیینین ۱۲ سینده ۵ نجی ناحیه‌ده اقدس خانم محمدتقی قیزینین ایوینده‌ن اون مین ریال حدودیندا پالتار و سایر ایو اشیاسی سرقت اولونموشدی.

نظمیه مامورلارینین جدیتی نتیجه‌سینده سارقلر دوتولوب و هله لیکده شیئلرین بیر قسمی اله گتیریلمیشدیر. قالان حصه‌سینده تعقیبه‌ده‌در.

تبریز قادینلار کلوبینین یئنی موفقیتی

تبریز قادینلار کلوبی قادینلار ایچون ال ایشی و موسیقی درنکلری تشکیل ویریبدیر.

بو درنکلرده بوتون هوسکار قادینلار شرکت ائده بیله جکلر.

«۱۲ شهریور»

بایرامی مناسبتیله فرقه میزین صدری آقای پیشه‌وری نین وسیله سیله آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی قومیته سینه گلن تبریکلر:

مسلکداشلاریمیز و فرقه یولداشلاریمیزی اوره‌کدن تبریك ائدیب اومیدوارام که، خلقیمیزی قیه و اساره‌تدن خلاص ائدن فرقه‌میزه عشق اولسون.

یاشاسین آذربایجان خلقینین آزاد وطن بیرلیگی.

اوردیه

آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین حرمتلی صدری آقای پیشه‌وری آذربایجان دموقرات فرقه سینین ایل دونومی مناسبتیله اورومیه نین بوتون فرقه تشکیلاتلاری طرفیندن صمیم ...

زنجان

آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین محترم رهبری آقای پیشه‌وری «۱۲ شهریور» بایرامی مناسبتیله زنجاندا عمومی اهالی طرفیندن کئچیریلن عمومی متینگده

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

سوومت شطرنج اویونچولاری بیرینجیلیگی قازانمیشلار

دونن قروانینگن‌دن ... ۱۹ نومره شطرنج مسابقه‌سی اولوب و سوومت اویونچولاری اوندا حالدا بیرینجیلیگی قازانمیشلار ... شطرنج مراجعه‌لاری اولاراق مطبوعاتده پیشنهادلار اوچون آپاریلار جاریه ویرمیشدیر.

آذربایجان رادیوسیندان

دنیا خبرلری

خارجی ایشلر وزیرلرینین جلسه‌سی

دونن پاریسده خارجی ایشلر وزیرلری‌نین جلسه‌سی مسیو مولوتوفین ریاستیله تشکیل اولوندی و بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی جلسه‌سی تشکیلینین گونی خصوصنده چوخلی دانیشیقدان سونرا قرار اولدی که عمومی اجلاسین رئیسی ایاگ بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی اجلاسینین تعویقه سالماسینا موافق اولامیشلار. بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتینین باش کاتبی مسیو تریگولی یئنه‌ده ۲۰۰۰۰ بوتریگوی باشقا بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی عضولرینین اجلاسین اوکتبر آیینین ۲۳ نده اولماسینه موافق یا مخالف اولدوقلارینا بیلدیرمیشدیر. بوقرارلا موافق اولموشدور.

بقیه‌سی ۲ نجی صحیفه‌ده

علی اوغلی

قدیم و ایندی...

قدیم ایله ایندی‌نی اله گوسترمه‌سین!
ایندی ایشلر لاپ ده‌ییشیلیب اولوبدور. بیله‌که قدیم بیر چشمه ساقیز آغیزلارینا سالیب چینه‌دیردیلر.

اما ایندی آغیزلارینا مسواک سالیب کارلار دوزه‌لمیش داوارلار ایله آغیزلارین خیریب خیرت! بوروولار...

قدیم، بیرده وبه مسیب ساعتی خوش لاویه‌ده‌ان صوبرا مکه‌یه گئدمزدیلر.

اما ایندی، اوتولا مسیب الله بیرده گورورسن که آقانین سوراغی بوگون گئده‌یب، صاباح طهراندان گلیر. قدیم، بیرجه قاری ننه‌نه گوره‌ده‌مسیب گوره چیخا بیلردی.

اما ایندی ایکی دانا تاختایا قاناد باغلاییب بیلیت اولمورکه گؤیدن دوشن دو بیرده گورورسن بولودلارین آرخاسی ایله بودیغا، بیره ده گئدیشلر الله بیل نه‌یه گئدیرلر...

قدیم، بیله‌جه تول آلیب ساتماق وارایدی. تاجرلر اوگئدن بوگئده، اوشهردن بوشهره سوری-سوری آداملاری تویون کیمی قاباقلارینا قاتیب یولا سالاردیلار.

اما ایندی... هاچانکه بو ایش منیم دمتوشیا گلیر. اما ایندی آداملاری بیر جور ساتیرلار که هیچ روحینین ده خبری اولمور، آختاما کیمی ایشله‌دیرلر.

قدیم، بیر ساعتی قاپا بیر آذربیر یاغی تسوکوب یاپیق دانا بیر بیلیک الثیب یانه‌بیراردیلار. آدام گئجه‌لر چوبوق آلیشه‌یران دادا بیر سوبورکه چوبی‌نی بزیر باغینا یاتیریب چوبوقین یاندیراردی.

اما ایندی، الکتریک دی‌ییرلر — نه‌دی‌ییرلر، آدامین گوزلرین قاماشدیریر. بیلیک اولمور که بولامپ اوشاقی نه جور ایده‌یرلر که بیرده گورورسن بوتون شهر جهنم کیمی چراغ الینده زبانه چکیر.

قدیم، بیز گئده‌ده گئجه‌لر گئده‌ن اربابی ایرحمتلیک حاجی میرشریف آقا گیله اوتورماغا گئده‌نده گوموم یانه‌یرا-ردیق که، کوچه‌ده گوزبیزا بالغیزین آلتینی گورسین.

اما ایندی، جیبلرین‌دن بیر کیچیک زاد چیخاردیب نه‌ته طهر ایده‌یرلر که چراغ کیمی یانیر.

قدیم قهوه‌لسر، اوستی جیندیرلی آداملار، آدام ایچیه چیخا بیلمزدیلر، باش‌لارین سالاردیلار آشاغی اللهین ویردیگی نعمت‌لره گئجه-گوندوز شکر ایدیردیلر.

اما ایندی گورورسن که آقانا بیر آز باغلاری آز دوشمکین نه بیلیم اجتماعا باشلاییرلار، میتینک ویریرلر، دای دییرلر که الله دالینجا یاغیش یاغدیرمیر، نه مصلحت اولسا ایدی اوتلادادا عاقلی - باشلی یاغیش و حیات ویرمزدی.

آی یاغی گوللیلر! سیز ایندیده سوز - بو آغیزلاری یاغ‌یلی و اولو گرمیش‌آتالار بیر دیگینیزدن آغیزلارین گوره آچا بیلردیلر؟! سیزون وظیفه‌نیز دیمیر - سوله‌مز ایشله‌مکدیر - اونلاردا سیزه هرنه ویرسه‌لر غنیمت‌دیر، بیلیک ویرمن آتین که دیشینه باخمازلار!

قدیم قاپودان ایچه‌ری گیرنده لاب آزی بیر یاریم ساعت «یوبور-یوبور» دیه‌ردیلر، قاپودان قاباقجا گئجیک ده ایندی ساققال حسابی ایدی، مثلمیت یاغاردیلار آدامین ملکینه مو اکنیا دولتلی‌لر قاباقجا گئیردی نهاربینده ده قاباقجا اودولتلی‌یه آقتابا لگنده ال سووی گئیره‌ردیلر. نهاری یئمه‌یکدن صونرا فاتحه‌نی‌ده او ویرمه‌ردی.

اما ایندی بو فرقه‌ده زادداظالم اوغلانلاری بوجور ایشلره یول ویرمیرلر، دی‌ییرلر فرقه داخلینده نه بیلیم حقیقی دموکراسی واردیر، هامو حقوق دایردیر دی‌ییر قاپودا تعارف ایتمک آدامین وقتی‌نی آلیر - ایش گورمک لازمدیر.

تکلفرته چی لرده‌ییل اوییری لرده‌ده ال سووی گئیرمه‌ده دی‌ییرلر، مرسی! لازم ده‌ییل، چونکه قاشق چنگال ایله یئیشیک الیمیز یاتمیب، واقعا سنیمیز بوبیره گلیشدی، مرسی ایشله‌میشدیک.

او ایره‌لی تبریزده بیر یئره گئتمیش ایدیم، منه چای گئیردیلر، خالی یاغدیم گوردیم استکانین نعلبکی‌سی یوخدور، صونرا فکر لشدیم گوردیم آی ظالم! بوتون نعلبکی‌سی ده‌میردن دور - تو زیبنینده دسته‌سی واردیر، استکانی چیخاریب چای نعلبکی‌یه توکدیکده الله منه اوستیندن توکدیم او آلندان گئتدی، صونرا دیه‌دیلر که بو نعلبکی ده‌ییل - استکانین پایه‌سی‌دیر.

دیمک استکان حاجی محمد جعفر گیلین عمارتی‌دیر که پایه‌سی‌ده اولسون!! بوقدر... قدیم ایله ایندی‌نین چوق فرقی واردیر.

ایندی داها منیم کیمی آداملارا اوزو ویرمیرلر اما بیرجه منیم کیمی حالقین خیرینی ایسته‌ییب قدیم دوز...

سوومت مطبوعاتیندان

چه‌ویرن - عادل عادلیان

میخایلوویچین «تاپماجالاری»

تورونه تابع اولانین معلوماتیندا آلمانلار شرکتی ایله تصرف اولات جاغا دا او یازمیشدیر: «ایش الاویر» میخایلوویچ اوز امرینده معین ایتمیشدیر که «کومونیستلری و هوسکارلاری امانسیزجاسینا محو ایتمک» اما شبه‌که معلومدور، اوبوتون دموکراتلاری و وطنپرورلاری کومونیست پرده‌سی آلتیندا توکرتیشدی.

او قصبه یوگسلاویا اهالی سینن اوزونده وحشیجه سبه دیوان دوتماندا رهبرلیک ایتمیشدی، هانسکی تونلار عبارت ایدی، قادینلار، قوجالار، اوشاقلار و روحانیلردن. او ایندی ناحق یئره چالیشیر که بونلارین هاموسینی تورونه تابع اولانلارین «اوز باشینا لیغینا حساب ایتسین».

اونین چوق سندلرده‌کی امضالاری بوتون تقصیرلرینی ثبوت ایده‌بیریر.

بوتون بو ثبوتلار حقینده اونون یانیندا اولان مختلف دولتلرین حربی اگنتلاری (جاسوس) مطلع ایدیلمیرمی؟

محاکه قطعی اولاراق معین ایتدی که، اونلار تکجه بیلردیلر، حتی اونا مستقیما الهام ویریردیلر.

محکمه‌یه تقدیم اولونمیش مکتوبلارینین بیرینده، میخایلوویچ یازمیشدیر «محترم توشون بویوکی» چوق گورکملی و مهم انگلیس سالاری بیزه، خبر ویردیلر که بیز ممکن‌قدر کومونیستلری تیزلیکله لغو ایتمک «کومونیستلرین محو ایدیلمه‌سیله آیری بیر وضعیت یاراناجاق».

میخایلوویچ اوزی اقرار ایدیر که، انگلیس نماینده‌سی «بالی» اونا بیلدیرمیشدیر که «لازمدیر کومونیستلری محو ایتمک و یوگوسلاویادا متفقلرین دالاشیالیا توشون گیرمه‌لری اوچون جبهه آرخاسی یاراتماق».

«بالی» منیم پارتیزانلارا اوزره به اولان حمله نقشه‌می بیه‌ندی.

۱۹۴۴ نجی ایلین آوقوست آیندا که آلمانلار اورتی داها شکست...

چیخان سندینده ایدیلر، میخایلوویچ تازه‌دن آلمانلارین معیت ایتدیگی «نه‌دیچ» ایله گوروشوب و متفقلرین آذرپایتک بویا... اوچار...

چیخارتماسی نقشه‌سی حقینده دانیشمیشدیر. بئله اولان صورتده آلمانلارین متفقلرین بیر شعبه نمانه‌لرشیدن باغشی خبردار اولانلاری تعجبلی دگیلدیر.

انگلیس دیپلوماتلاری توسطی ایله میخایلوویچین مهاجر حکومتینه گوندردیگی معلومات اونین اشغالچیلارایله رابطه سیندن عبارت ایدی.

«منیم قومانده‌یرلریمین اشغالچیلار ایله امضا اتلیغی حقینده معاکه اولونانلار بوبیوتا آلیرلار، حکومت انگلیس خدمتین واسطه سیله یاخاردا بیلدی آتلاسین».

حتی میخایلوویچ آلمانیا نیت شریفه ده‌رلیک ایدن اوکف حرب رئیس قاپیتان «مانل» ایله گوروشونده انگلیس کنقباتین توسطی ایله راحتجه سینه مهاجر حکومتینه رادیوگراما ویرمیشدیر.

بونلار هاموسی ثبوت ایدیر که، انگلیس-آمریکا ارتجاعی دائره‌لری یوگوسلاویادا آلمانلار ایله آپاریلان مبارزه‌ده عموم متفقلرین ضررینه فعالیت ایتمیشلر.

اونلارین مقصدلری آلمانلاری بالقاندان تیزلیکله قووماق دگیل، بلکه یوگوسلاویادا کهنه اصول برپا ایتمک ایدی. بئله‌لیکله یوگوسلاویانی قورخولی بیر محاربه میدانینا چویرمک ایسته‌ییردیلر.

لاکن یوگوسلاویا دموکراتیاسی دوگوشدن غالب چیخدی، یاخاراق میخایلوویچین بوتون خیانتلرینه و الهاملارینا.

یوگوسلاویا خلقی اوز طالعین صاحبی اولدی.

بونا گوره‌در که چرچیل آغلاییر، اونداکی توتری او ایندی «دمیرپرده‌نین» اچینده‌دیر.

اما آزاد یوگوسلاویا سن‌الملی رقابتیاسینین پیس و جاسوسلار ماموریتلرین اوستونده پرده‌نی قالدیریر، دنیانین بوتون اجتماعیاتی ملتین و متفقلرین تهلکه سیزلیگین تامین اولونماسیندان توتری چالیشالیدیرلار که بونلارین هاموسین اوستی آچیق کیمی آچیلیب و افشاء اولونسون.

نورتاردی

چورمکلرین یئمیش آقالارامنداراولان لاربیلیرلر که من نه‌دیرم...

من دییرم که:

یارب روا مدار که گدامعتبرشود

چونکه... اوزی‌نیزبیلیرسوزدای آقالیق گرمک‌عزیز گرامی‌لرین انحصاریندا اولسون...

دنیا خبرلری

اول صفحه دن باقی

آمریکا گمیچیلرینین اعتصابی

سپتامبر آئینین ۵ نده اطلاع‌ویرلیندا اولان آمریکانین بوتون بندرلرینده ایش اتحادیه‌سه عضو اولان گمی ایشچیلری اعتصاب ایتمیشلر. ۲۰۰ مین‌دن آرتیق اعتصاب ایدن‌لر... گمی صاحبلری... طبقه‌سه اولان‌لار... تارک ایتمیش. مردلرینی آزادلارا... ۲۰۱۴ گمی ایشدن دوشموشدور ... ۲۰۰۰ ... یاشقا گمی چیلردن فرار آشتلار که گمی ایشچیلری ایشلرینه دئال ایتمه سیلر بو اعتصاب آمریکا تاریخینده بیر گسوه کیمی گورونه‌جک... ایش اتحادیه‌سی رئیسی دیمیشدیر که گمی ایشچیلرینین یئتیشدیگی احتیاجلار... نیوز سوتلداتارک انگلیس ایش چیلری اتحادیه‌لری آمریکا کارگرلرینه کمک ایتمک اوچون اول ویرمیشلر ۵۰ مین یوک ایشچیلری و ۲۰ مین کارگر تصمیم دوتمیشلار که ایشلرینی ال چکسینلر.

هلندده

هلند کومونیست فرقه‌سی نماینده‌سی هلند پارلمانیندا دولتین قراری علیهینه شدتلی صورتده اعتراض ایده‌مک دیمیشدیر که، گرمک دولت اندونزیایا قوشون گوندرمه‌سین اندونزیا ملتینین حقی واردیر اوز استقلالی و حقینین مدافعه ایتسین دولتین گوردیگی ایشلره تکه اندونزیا ملکه هلند اوچونده قورخولی وفلاکت توره‌دن بیر ایشلردیر ۱۰ مین نفر بیزیم جوانلاریمیزین ملکتین ترقیسی اوغروندا چالیشمالی عوضینه حربی تعلیمات توکره‌یرلر ملکتین بودجه‌سینین بویوک قسمتی اسلحه‌یه مصرف اولونور... کومونیست فرقه‌سی نماینده‌سی نطقینین آخرینده دیمیشدیر که، اندونزیا دولتی و ملتی بوایل گئتین‌ایلدن گوجلی و قوه‌لیدیر.

بلغارستاندا

دونن بلغارستاندا سلطنت یا جمهوریتین حاکم اولماسیندا بیر خلق رای ویرمیشدور رای حقی اولانلاردان یوزده ۹۲ سی رای ویرمیشلر وویرلین رایلردن‌ده یوزده ۹۲ جمهوریتین نفعینه اولموشدور رسمی حالدارلارین معلوم اولمادیغنا یاخشیراق دیمک اولارکه خلق پادشاهلیغدان نفرت ایتمکده جمهوریتین نفعینه‌رای ویریب وبوردبه‌سی نه‌ویرلر سیاسی فرقه‌لر رهبرلری خلقی سلطنت‌طبیعه‌رای ویرمکه چاغیرمیشلار رای آلینان موقعده تمامیله انتظامات یئرینده اولموشدور.

لیلات ح. ولی زاده

بیردوم گولور، من گولوردم

من محمود ایله بیرده تقریبا بیر ایل‌یوخدان قاباق تانیش اولمشدیم محمود اوجا بویلی ایکی گورکملی و خوش قاماتلی‌بیر جوان‌ایدی او چوخ فکر ایدرک آز دانیشاردی اشیر و فکرینی بئله بو جوانلار کیمی تازه رستوران‌لاردا دگیل مرتبه‌ده مطالعه ایده‌ه‌گئچیرمردی. اووقت ایله تانیش اولانان صونرا فقط اون‌گون بیر مرتبه یولداش اولدوق و بو اووقت گون‌یولداشلیق منم اوچون اوتون‌دولار بیر خاطره اولدی حیف اون بیرجی گون اونی گوره بیلمه‌دیم اونلارا ایسه مسن حسرت گئتمیشدی.

اونون تورینه مخصوص شعارلاری وار ایدی، ملا نفارزه‌سیز جمله‌لاردان توتوم یاپشیرلار، یازانلیغی ایتولا لازیمنی بیلمیرلر، سوزلری عمل سورونلتعلق دن‌توتوللت باشقدر دیه‌ردی.

من هرگون اونا سوز آرا سیندا دیه‌ردیم که، محمود سنه قابیرسا سن بو حاضیری ده‌گیشیدیرسن یاخشی اولار، چونکه هرکس الله عقلی ایله بیرکه

من تکبرلی آدامسان چونکه سن خلقیله دانیشیب گولوب ظرافت ایتمیرسن اوجورکه من گورورم، و آنلاییرام انسان نقدر اوزونی گوزه دورتمه‌سه او اونی ایشی اوقدر یاخشی اولار و خلق ایچریسینده خاطری عزیز اولار.

محمود یالانجا بیر تبسم صونرا دیه‌دی که دوستوم منجه سن گوزل گولورسن اما یاخشی دوشونمورسن.

گوزل گولورم اما یاخشی دوشونمیرم دیه اوندان سوروشدیم.

ومحمود دنی‌سوزیله منیم یاشا ساله‌جیبدان توزوین یاشا دوشمکیب یاخشی‌دردیه‌دی؟ اوزدان من عصبانی اولوب دیه‌دیم خلق دوغرو دانیشان‌دیرکه سنی تکبرلی حساب ایده‌یرلر. سن‌سوزی یوللا دانیشیرسان من‌توزوم گوزومیله گوروروم آقای...

بالاجی و یاشاخ آدامین بیربیری اون گوزده بیردن صونرا تبریزه گلیب اوزی اوچون ایش تاپیب ایشله‌ییر اما سیله من‌تبریزین کوچه‌لرینی تولچوروب،

دوقریداندا آقای... بالاجی یاشاخ و لیاقتسیز ایدی اوناگر سوز دیمه‌یه‌یین. بیله‌دورسیز بوبوران دور توزیز یاخشی بیلیرسیز دیر و هیچ اظهار عقیده ایتیردی توزغاردی که اظهار عقیده ایتسه طرفین اوندان علمی سیسین و حیاتدا اوزی اوچون مخصوص شعارلار انتخاب ایتمیشدی «دوه‌گوردون؟ هئچنی‌داگورمه‌دیم» «نمیدانم راحت جان است» دنیاته گلیب‌یده گئده‌جک، ال‌سلی یاخشیدیر، و غیره»

محمود چوخ متانتلی و ساکت حالدا دیه‌دی که، اودورکه من سنه دییره‌م سن یاخشی گولوب و یاخشی دوشونمیرسن اونون یالتاقچیلیق و یالانچیلیق سایه‌سینده ال گتردیگی ایش اونون ایچون‌دائمی ایش اولماز و اونون بلبلکی اوزونه قیزیل سوی ویریلمیش برنج کیمی آزمدتدن صونرا سیلینیر برنجلیگی بیله‌نیر و صونرا ایندی اولاراق برنجلره قاریشار فقط دوزگون و قوی اراده‌لی انسان یئرآلتینده‌اقالیب‌پاس باسمیش قیزیل کیمی‌دیر ایشلدیکجه پارلار و اونون قیزیل اولدیغی میدانا چیخار دیه‌دی دوغرودان‌دا بیله‌ده اولدی.

...

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ایل دونومی بایرامی ایدی. اوردلار یوردونون افتخاری اولان قوجامان تبریز شهری‌نین کوچه‌لرینده الوان مال‌لر آسیلمیش جاده‌لرده انسانلار دنیز کیمی دالغالانیردی.

هرطرفدن دسته - دسته فدائی‌لر قیزیل باش اوردوسی و باشقا جمعیتلر (هیئت لیک یاشا آذربایجان) دیه اوخویا اوخویا میدانا طرف آخیشیرلاردی.

او گون تبریز فوق‌العاده بیر گوزللیک آلمیش ستارخان خیابانی گلین کیمی گئینمیش هر گوره‌نی اوز گوزللیگیله واله ایدیردی. خیابانا دوزلانان کیشی وقادینلارین دوداقلاریندا تبسم، سیمالاریندا شادلیق گورونوردی.

بیر ایل قاباق چالاچوخورلی خیابانلار تمامیله آسفالت ایدیلمیش داهی توز تورپاق و چالاچوخوردان اثر قالمامیشدیر.

خیابانلاردا رونقلی جنب کیمی دولانان تریاکی و دیلنچی لردن خبر یوخدیر هامی تامروح‌یوکسکلیک ایله گزیب دانیشیب گولوردیلر. تبریزین

رادیو استاسیونی‌نی قونسرت ویریب خلق آرتیستی و خلقین محبوبی عاشق حسین اوز ملاحتلی‌سسیله خلقین روحنی اوخشاییردی.

جمعیتلرین آردی کسیلمیر بودورکارا گرک رنگ پالتار گئیمیش بیر دسته‌یه‌ی یاشیندان اون بش یاشینا قدر جوان قیز و اوغلانلار الریندده‌تاختادان قایریلمیش آلتنامات و تفنگلرایله (ستارخان الی‌ایله قورتاریق قاندان - دوگوشلرده جیغدیق هر امتحاندان) دیه اوخویا اوخویا میدانا طرف گئدیرلر بوتمیز گئیمیش مرتب و منظم صورتده گلن اوشاقلاری گورن اونلارین بیر ایل بوندان قاباق یاپدا یاش آچیق وقتین‌امانسیز شاختالاریندا عریان گزمکلرینی خاطرلاییردی و دموکرات فرقه سینین بیر ایل ایچریسینده نه‌قدر سرعتله ایشله‌سه‌سه جانلی بیر ثبوت اولوردی و اواونی ایلتردیت بیری حاضلیری البیردن آلان خلقیری به‌شکلیق وگوزللیگه سوق ایتمگی مرتجلره قارشی اوزلرگزده سیلیبیز عبرت اویانه‌ییردی.

بلی ایندی یوردومیز اوز اولادلارینن الینه کئچمیش و اونون حاصلی...

[illegible]

جذام

[illegible] ۱۴۶۲ [illegible]

[illegible] دوتان گونش ... جیغاران گوسه کیمی اولان ... اون آی دان ...

... شیشواری جذام که ... الکه وسیه و دوغالار شکلینده ... الکه‌لرین رنگی ساری ... اولور ... دوبولار شکلینی آلیر ... دوبوملر ... شکلینه دوشوب ... معلی دالغه‌سب ... و ... آراسیندا ... قالیلانیب ... لقب (شیر) اوزره ...

حس ... جذامدا الکه‌لر ... نعود ... میکلر ... امیلاشما اولور ... سینده (دریفن، ... و باغ آر ...) بوینه ... آیاقدا حتی الترین اوستینده چوخ تصادف اولونور. اساس علامتلردن بیریسینده ... حس سیزلیگی‌دیر که ... صوبوق و ... هیچ حس ... توکلری توکولور ... یارالار عمله گلیر ... و یوزتولوق ... حرارت ... دوتولور، بیلمه ... آغری اولور.

... لکین قاباغی آلینمادان ... توزی شهرلرین کنارینده جذام ... تشکیل ویرمه‌لی صحیه طرفیندن جذام ...

آذربایجان روزنامه‌سنین ایللیك دوغومی منلسبتیله

سن یانمقین گونشه‌ ... مشعل کیمی
... شفق ... ایرانه دوشدی
... شرق ...
... گزدی داستانه دوشدی

...

وصفه سیغمان دگیل هر بیت سنین
گوش تکك یارالانمیر ... سنی
اوز آنا دیلینده سوزلرین سنی
اودلی شمشك کیمی هر یانه دوشدی

...

گسکین سلاح اولدون شانلی فرقه‌مه
اونوت مقصدینی ... عالیمی
شاعر قلم ...
نه دردنه نه ده که هجرانا دوشدی

...

سنی اوز دیلیمده اوخویانداکی من
... ایسلاك ... دشمن
سنگی باش توزادین بو دوغما الدن
سنی سه‌ومیشلر قفانه دوشدی

...

الیم ... جالانداکی
... سلاح آلانداکی
... دفعه ... یاراندیلاندا
هر سوزی صحیفی جهانه دوشدی

...

بو ... هر و موزوت ... بهار چاغی
سنده‌ن الهام آلیر آذر توپراغی
یوردومدا حکم ایتمن هر آلچاق یاغی
سنین الککه ضربندن طوفانه دوشدی

...

هاشم ... بیر بهار ایشاغی ...
سنین بو دوغدوغون ایللیك بایرای
... اوزه گلدن هامی
... زمانه دوشدی

حسن زاده

آشاغیداکی آقالار داریان گندینده مدرسه دوزلتمکدن اوتری تهران‌دان آشاغیداکی قدر ده آقای مرتضی علائی‌نین توسطیله پول گونده‌رمیشلر:

علیقلی ابراهیمی دارپانی	۱۰۰۰۰ ریال
قاسم دارپانی	۵۰۰۰ «
محمدباقر گلشتری دارپانی	۲۰۰۰ «
حسن اسدیاری دارپانی	۱۰۰۰ «
علی هوشیاری دارپانی	۱۰۰۰ «

آذربایجان مطبعه‌سی

... متخصص اولان حکیملردن شهرلره و ... تعیین ایتملی که اولار سیار حالدا جذام خسته‌لرینه تصادف ایتدیکده فورا انضباطی وسیله‌لرایله (جذام ایوینه) گونده‌رسینلر وندان علاوه هر وطنداشدا اوز نوبه‌سینده جذام خسته‌لریله مبارزه ایتمگی اوزینه ملی وظیفه حساب ایتمه‌لیدر ... (تیمول) و ... دری آلتینه و داخلدن ... ویرمه‌لیدر ... خصوصا کوکورت ... یارالارا ... سورتمه‌لی.

دکتر مسعود میدیا

آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان فولکلورینی ان گنیش و زنگین منبعی اولان «خلق ادبیاتی» حصه‌سینی توپلاییب نشر ایتمك آرزوسیله بو گوندن باشلایاراق آذربایجان روزنامه‌سینده بیر ستون آچیلیر.

بو ستوندا ایلك نوبه‌ده آقای «م. ع. فرزین» «فوسی» نین آذربایجان خلق ادبیاتینین تاریخی و اونون مختلف نوعلرینده اولان ادبی و بدیعی اثرلری، تاریخی و ملی خصوصیتلر، آداب و عنعنه‌وی دوشونجه‌لر حقینده یازدیقلاری تحلیلی مقاله‌لر ایله بیر ایلکده اونون داستانلاری، ناغیللاری، حکایه‌لری، بایاتیلاری، ماهنیلاری، لایلالاری، شعر و ترانه‌لری، آتالار سوزلری، مثللری، تاپماجالاری، مثلکلری و باشقا نوعلرینین حاضرلانیش حصه‌لرینی ویریله‌جکدیر.

آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون مراقلی و هوسکارلاردان تمنا ایدیلیر آذربایجان فولکلورینین بو حصه‌سینین تکمیلی صورتینده توپلاماسی ایچون یوخاریداکی موضوعلارا عاید معلوماتلارینی دقتله یازیب آذربایجان روزنامه‌سی ادارەسینه گونده‌رسینلر.

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان فولکلوری ۳ توپلایان. م. ع فوسی

آذربایجان خلق ادبیاتی

بو اثر آذربایجان دیلینده قاتاسینك ناغیللار و ایلك نظم و نثر نمونه‌لرینی ویرمکله فولکلوریمیز ایچریسینده ان پارلاق یر دوتور.

دده قورقود داستانلاری یاشدان باشا خلق یارادیجلیغی محصولی اولدیغیندا اوندا بیر چوخلی مثللر، آتالار سوزلری و هیچنین خلق ادبیاتینین باشقا نوعلرینه عاید نمونه‌لره تصادف ایدیریك. بو اسه گوستریر که آذربایجان خلق ادبیاتینین تاریخی چوخ قدیم و گنیش‌دیر. دده قورقود داستانلاری آذربایجان ناغیللارینین بویوك حصه‌سینین منبعی سایلیر.

«دیوان لغات الترك» اثری آذربایجان فیلولوژیا (دیل مابعدلری) حقینده یازیلمیش چوخ مکمل و اوج جلددن عبارت بیر کتابدیر. بو اثرده مولف آذربایجان دیلینین قایده‌لاری اوزرینده مفصل بحث آچیر. کتابین متنی عرب دیلینجه یازیلمیش لاکن اورادا مثال اولاراق یوزلرجه مثللر، شعرلر و توشالار آذربایجان شفاهی ادبیاتیندان نقل ایدیلمیشدیر. بورادا فرصت اولمادیغی ایچون باشقا یرده بو اثرین بارەسینده خصوصا اونداکی خلق ادبیاتینا عاید سوزلر حقینده دانیشاجاییق.

آذربایجانین داهی شاعری نظامی ۷ قرن بوندان اول اوز تولیداتی عینین نقطه چکه‌سینده خلق ادبیاتیندان استفاده ایتمیشدیر. خسرو شیرین، لیلی و مجنون، یدی گوزل و اسکندرنامه داستانلارینی عاشقه اولارداکی اولان کیچیك حکایه‌لری، بو خلقی ال سوزلرینی شاعر آذربایجان شفاهی خلق ادبیاتیندان آلیشدر.

عصرین ۱۰ نجی عصرینده صفویلر دولتی تشکیل تاپدیقدان صونرا شفاهی ادبیاتین بویوك حصه‌سینی یارادیجسی اولان عاشقلاردا شاعرلر کیمی سرای طرفیندن قارشیلانیرلار.

بو عصرده صفویلر سراییندا قربانی تخلصله مشهور اولان عاشق گورکملی یر دوتور. قربانی بویوك افاده‌لری و بدیعی اوستادلیغی ایله یازدیغی قوشمالار دا بویوك قدرت و مستقل‌لیق گوسترمیش و اونوت صونراکی عاشقلارین یارادیجیلقلاری اوزرینده بویوك تاثیری اولموشدر.

۱۱ نجی عصر آذربایجاندا خلق ادبیاتی خصوصیله عاشق داستانلارینین ان پارلاق دوریدیر. بو دوردن اعتبارا خلق قارشلاشیش سرای ایله مبارزه ایتمك اوز دوغما دیلی یارادیجیلیقینا بویوك مراق اویانیر. بو عصرده گلیشن ملی آزادلیغا علاقه‌دار اولان عاشقلار و سوز اوستا دلاری خلقین آرزو و ایسته‌کلرینی افاده ...

ایچمن داستانلار توپلاماغا باشلانیلار.

همین بو عصرده آذربایجان ایران طرفیندن تام مناسبه بیر مستقله سایلدیغی بیر طرفدن و ترك ایله ایران محاربه‌لرینین کسگین صورتده دوام ایتمه‌سی دیگر طرفدن خلقین آغیراستبلا آلتینا آلیناسینا باعث اولور. بو استیلالارا قارشی مبارزه آپاران خلقین واحلیك و سعادتی اوغروندا چالیشان قهرمان و تاریخی شخصیتلر حقینده ناخارقلی سوز اوستادلاری طرفیندن قهرمانلیق داستانلاری یارانیر که اولاردان ان مشهور و ان گورکملی‌لرینین بیریده «کور اوغلی» داستانیدر.

قهرمانلیق داستانلارینا علاوه اولاراق «اصلی کرم»، «عاشق غریب»، «نوروز»، «عباس و گلناز» کیمی بیر عده رومانتیك عاشقانه داستانلاریندا میدانا چیخماسی سببی اولموشدر.

قید ایتمك لازمدر که بیز بو داستانلارا دقتله نظر سالدیقدا اولاردا خلق ادبیاتینین مثللری، بایاتیلاری حکایه‌لری، ترانه‌لرینین ده چوخلی نمونه‌لر گورورك.

۱۹ نجی عصردن بوطرفه شفاهی خلق ادبیاتی داهادا گنیشلنیشدر بو دوورده یاشایان ادیب و شاعرلر یارادیجیلقلارینین بیر حصه‌سینده خلق ادبیاتی انکشافینه صرف ایتمیشلر.

آذربایجان شفاهی خلق ادبیاتینین توپلاییب نشر ایدیلمه‌سی ۱۹ نجی عصردن باشلاییر. بو دوره‌ده آوروپا شرق شناسلاری؛ همده آذربایجان عالملاری آذربایجان فولکلورینین مختلف حصه‌لرینی اوزرینده ایشله‌مگه باشلامیشلار. لکن بو ایشین شمال وطنی صورتده دوامی و شفاهی خلق ادبیاتینین بویوك حصه‌سینی توپلاماسی شمال آذربایجانیندا سووت حاکمیتی قورولوشیندان صونرا باشلامیشدر و تاسفله بیز ایندیه قدر که بو ساحه‌ده ایران آذربایجانیندا بو گونه قدر هیچ بیر اقدام عمله گلمه‌میشدر. آشاغیدا ویریلن خلق ادبیاتینین مختلف نوعلری اوچ منبعدن آلینمیشدر:

۱ـ سووت آذربایجانیندا بو گونه قدر فولکلور حقینده نشر اولونموش کتابلارین الده اولان نسخه‌لری (بو کتابلارین یالنیز او حصه‌لرینه استفاده ایدیلمیشدر که اولار جنوب آذربایجانیندا دا متداول و بو گونه قدر ده خلق آراسیندا یاییلمیشدر)

۲ـ اوللارین تحلیلی حقینده‌کی ... مختلف نوعلرینده ملاوعلر توپلایانین شخصی محفوظاتیندان اولموشدر.

تیرو گولوردی، یرده‌ن گنه سوزه باشلاییب «باغشی دوستوم یزیم او آقسای... یاتاغ نه اولدی یئنه ده ایشده درمی؟» دیه مندن سوروشدی.

من خبر محمود او ۲۱ آذرده‌کلر ایشلردی ۲۱ آذردن صونرا طهرانا قاچانلارلا برابر اودا قاچیدی.

دیه‌یم محمود گوردیسی دوستوم مت دیین اولدی اما عقلی ایش گوروب طهرانا قاچیب چونکه بیزیم آذربایجاندا یاتالاغلار ایش بو قدر دوستوم ایندی سن هارادا ایشلیرسن؟ دیه مندن سوروشدی. من قرته‌ده ایشله‌ییرم دیه‌یم.

محمود گولومسه‌دی تبریك ایدیرم ایندی عقلی گوردون و عقلی دوشوندون اوناگوره چالیش توز ایشلریوی سوزله یوخ عملده گوستر، دیه‌دی.

من اوتاتا اوتاتا محمود دوغروداندا من سیزون بیرایل بوندان قابادکی محمود اولدا غیرا ایناتا بیلمیرم سن هیچه غم دریاسینا دالمیش و کدرلی ایدین ایندی ایسه سان کی گوزه‌ل لشمیش جوانلاشمیشان دالتا گولورسن اوزونده غم و کدردن اثر یوخدور دیه‌یم. محمود حقیقته ده بو جور دور یوردوم جوانلاشیب منده جوانلاشمیشام یوردومی غم و کدر باسمیش ایکن من گوله بیلمزدیم ایندی ایسه یوردوم گولور منده گولورم» ...

من محمودا نیه اولدی مندن خبرسیز آیرلدین دیه سوروشدیم. محمود صحبته بیله باشلادی:

«سندن خبرسیز آیرلماغیما سبب ... اولدی ... گلدی آتام ... آتام یاخیبیم و کیچیك قارداشلاریم صاحب‌سیز قالوب‌لار ... ایشلدیم ... آذر ۲۱ ... اولادی ... وسیله ... زه‌لی کیمی ... بوردومیزی ... جاناوارلاری توروماغا ... موفقیت ... آلوب ... فقط ایکی ... یارالانمیش ... دیری قالاجاغیما ... اما ... دیری قالیب ... چونکه اولومدن قورخمیردیم ... آی بوندان قاباغ ... ملی دولتیمیزین ... توز آزادلیغا ... یاشارام ...

توز آبادلیغا و خلقین ترقیسینه مصرف ... بوتون و عالی منظره‌لری گوردیکجه محمودین سوزلرینی خاطرلاییرام ... تکرار ... ایلکلرین ... اکثرینین ... نتیجه‌سینده ...

... دیه منی سیلکه‌له‌دی ... دوندیم ... وهر ... دوروب ... گوردوم من ... یاخشی تانیا بولمه‌یم و اونا گوره یاخشلارین سیز کیمیسیز و منی هاردان تانیرسیز دیه اوندان سوروشدوم.

او ایسه بیر تبسمدن صونرا من سنه بیر ایل بوندان قاباقکی ... یولداشین محمودام، دیدی.

من اونون آدین ایشیتدیکده اوزی تانیدیم ... قارداش کیمی ... اگر او اوز آدینی ... تانیا بیلمزدیم چونکه اوندا ... کیمی ... گیدیلمیش ... جوانلاشمیش و گوزل‌لشمیش ایدی و اوزونده غم و کدردن هیچ بیر اثر قالمامیشدی.

لندن و واشنگتونین مشتری‌لری

اول صفحه‌ده‌ن دوام

چونکه اونلارین هدفلری او ایدی که بویوک دولت‌لرین آراسیندا قالق توره‌دیب و بو وسیله ایله خارجه ایشلر وزیرلری شوراسینین قرارینی سست و شبهه‌لی ائتسینلر.

بونا گوره هند مشتری‌لری بئله پیشنهادلار ائدیردیلر که اونلارین اوز اربابلاری انگلستان هر دفعه مجبور اولوردی قبول ائتسین.

مسئله‌نین علتی بو ایدی که هند نماینده‌لری صلح کنفرانسیندا اعلانات اوخودی که هیئت و کیمی بین‌المللی مشورت جلسه‌لرده تاپیلر داها آرتیق‌لاشدیریرلار؛ هند که آلمانین دموکراسی‌ین چوخلی ضرر گورورت و بعضی اوز که کیچیک دولت‌لر کیمی باجارا بیلمیر اوز حدودلارینین مهاجم لردن حفظ ائتسین و ایدی بئله هر کس بیلیر که بئله بیر رفتار هندین ملی منفعت‌لرینین تاثیرینده عمله گلمیر.

چونکه هندین صرفه‌سی اوندادیر که متفق دولت‌لر آراسیندا محکم بیر همکارلیق اولسون. اونا گوره که اگر بو همکارلیق اولماسا دنیادا اساسلی صلح اولا بیلمز.

بئله‌لیکله اگر هند عقلی اولسا وار قوه‌سیله متفق دولت‌لرین اتفاقینی طلب ائتمه‌لیدیر. آنجاق حقیقتده بیز ایشلرین ترسینی گوروروک. بو رفتار نقط صلح کنفرانسیندا یوخ بلکه امنیت شوراسینین مشکل ایشلری آراسیندا دا هند نماینده‌سی (وان کیفنس) لندن و واشنگتونین کنگی اولاراق آرادا اولان اختلافلاری داها آرتیق‌لاشدیریر.

اگر آنکلوسا کسون دولت‌لرینین اوز هند مشتری‌سی ایله رابطه‌لرینه توجه ائدیرک هند نماینده‌لرینین رفتار و وضعیت‌لری چوخ آیدین اولار. هند خیرده بیر دولت‌دیر آنجاق اونون خیردالیقیندا باخمایاراق و آخر ونتیره قدر اوز اوزلرینین ۶۰ برابر آرتیق مستملکه صاحبی ایدی.

مثلا ایندونزیا اونون مستملکه‌سی ایدی و تقریبا ۷ برابر اوز جمعیتیندن آرتیق مستملکه خلقلری اوزو اوسته آتا‌ن ایله‌یردی. آیدیندر که بو بویوک مستملکه‌لری محافظت ائتمک ایچون هند دولتینده کافی مقدارده سرمایه و نظامی قوه یوخدور. بونا گوره هند دولتی مجبور اولدی اوز مستملکه‌لرینی ساخلاماق ایچون مقتدر دولتلردن کمک آلا. بو برابر اوز مستعمره منفعتینی ده اونلارین آراسیندا بولسون. مابئله مستملکه تروتی کائوچو، نفت و قلع هند انگلیس و آمریکا شرکت‌لری استخراج ائدیب استفاده ائتمگه باشلادیلار.

بو جوره تجارتی مناسبتلر هندین بویوک تاجرلری بین‌الملل بانک و انحصارچیلارلا متحد و متفق ائتدی. محاربه‌دن صونرا بو مناسبتلر داها محکم اولدولار. ایندونزیاداکی آجیلان ملی و آزادیخواه نهضت هند دولتینین مستعمره اولکه‌لرده اولان منافعلرین و آنالفیس یردن خطرات وضعیته سالدی.

اونا گوره هند مستعمره‌چیلری ایندی چالیشیرلار که آمریکا و انگلیس واسطه‌سیله ایندونزیانی تازه‌دن اوز الرینده ساخلاسینلار.

انگلوساکسون دولت‌لر هند دولتی ایله برابر ایندونزیا خلقینه بیرلشیب ایندونزیا خلقی ایله محاربه ائدیرلر. مثلا هند سربازلاری آمریکادا نظامی تعلیمات آلیرلار و آمریکا اسلحه‌سیله مجهزدیرلر. انگلیس سربازلاری ایندیه قدر ایندونزیادا اقامت ائدیبلر و مسلح مهاجم کیمی ۲۰ ملیون ایندو-

نزیا ملتین هند اطاعتی آلتیندا ساخلاماق ائستیرلر.

البته آیدیندر که هند دولتین محتاج اولماقی اونون بین‌الملل مسئله‌لرده سیاستینی تعیین ائتمز. اونون اوز احتیاجاتلاری ده مثلا امنیت شوراسیندا مشتری صفت هند اونا باخیراق که مسئله‌لرین بارەسینده عمله گلیر حیاتسیز اولاراق انگلوساکسون اربابلارین منفعته رای وئریر هیچ ده ائتمه‌مسیر باخسین که اونون بو رای وئرمگی نه درجه‌ده هندین ملی منافعلره مربوط اولور.

بوردا گرک دئمک که هلند دولتی تک خارجی سیاستده اوز اختیارینی الدن وئریب بلکه داخلی مسئله‌لرده ده کابینه تشکیل اولان زماندا شیلنه بیر اتفاق دوشدی که متفق دولت‌لرین ژوبعلرینده بو جور بیر اتفاق آز دوشوبدور.

مجلس انتخابات لاریندان صونرا شبهه که یاپیرسیز کاتولیک (کاتولیک) فرقه‌نین ائتجیلرینین (بی‌ل) آدلی بیر آدم مامور اولوندی که تازه دولتی تشکیل وئرسین. بو باره‌ده چوخلی مذاکره‌لر عمله گلدی. کابینه بحرانی تقریبا بیر آی دوام ائتدی. صونرا همین آقای بی‌ل بیردن اوز تازه وزیرلر هیئتی ایله برابر معلوم اولمادی لاهه‌دن هارایا مسافرت ائله‌دی.

کاتولیک روزنامه‌لری بو مسافرتین باره‌سینده یازدیلار که گویا بی‌ل شبه‌کون ایچون سیاسی حیاتدان چیخیب دینی وار که بوشبه گونی مناجات ائتسین. اما (بی‌ل) ین مقصدی هیچ الله‌ها مربوط دگیلدی. بلکه بو مناجات ساده بیر مناجات ایدی. معلوم اولدی آقای بی‌ل لندنه گئتمیشدی که اورادا اوز کابینه‌سی باره‌سینده مصلحت ائله‌سین. هلندین رسمی خبر آژانسی مجبور اولوبدی بو باره‌ده توضیحات وئرسین و دئسین که آقای بی‌ل اونا گوره لندنه گئدیب که هلند رجالی ایله بیتی (وان کلفنس) و (ستاخوور) ایله اوز کابینه‌سی باره‌سینده مذاکره ائتسین. والبته منظور او ایدی انگلیس‌لر ایله دانیشسین. آنجاق همین آژانس باجارا بیلمدی توضیح وئرسین علتی نه ایدی که هلند رجال ایله کابینه باره‌سینده دانیشیق گرک حتمی صورتده لندنده اولسون.

هلند دموکراتیک روزنامه‌لری بویوک بیر عصبانیت ایله یازدیلار که هلند دولتینین سیاستی او قدر اراده‌سیز اولارکه اونون دولتی اولماسی ده گرک اوزگه دولتلرده عمله گلسین.

بوردا بیر سؤال وجوده گلیر. شاید انگلیسدا نیسن هلندده اولان خودی هلندین داخلی ایشلرینه قاتیشملی اولسون؟ آنجاق تاسف ایله گرک دئمک که بئله دگیل. هلند دموکرات‌لاری بویوک بیر نگرانلیق ایله هلندین نازارا جبهه‌سینین و سایر فاشیست و یاریم فاشیست تشکیلاتلارینین نماینده‌لری باشچیلار. وطن ساتان آداملار و خائن‌لر که آلمان‌لار ایله همکارلیق ائدیردیلر بو گون مجلسده آزاد اولورلار. دولت دستگاهی و پلیس اداره‌سی فاشیست عنصرلریندن تشکیل اولوب و هلند فاشیست‌لری کاتولیک معبدلرینده پناهنده اولوبلار.

هلند خلقینین افکار عمومیه‌سی هیچ وقت ائتمه‌میر راضی اولسون که هلند قوشونی ایندونزیا جمهوریتینین علیهینه محاربه ائتسین و یا تازه چاغیریلان جوان سربازلار ایندونزیایا گئتسینلر و ناحق یئره اوز قانلارینی توکسینلر.

انگلستانین ارتجاعی محفللرینده ده اولان سیاسی رژیم‌دن چوخ خوش-

لانیرلار. بعضی انگلیس روزنامه‌لری معتقددیرلر که هلند دولتی بویوک غربی اوروپا دولت‌لرینین داها آرتیق موفقیته باجارا بیلیر سیاسی مسئله‌لری حل ائتسین. بئله که گورورور بو موفقیته حل اولونان سیاسی مسئله‌لرده هلند مرتجعلرینین عملیاتی نظره آلینیر. هلندین کئچمیش و ایندیکی دولتین ایچره‌سینده بعضی عنصرلرین آدلاری ده گر اولونور که ان متعصب مرتجعلردن دیرلر.

و آداملار هلند و بین‌الملل بانکلار و انحصارچیلار طرفیندن تحمیل اولونورلار. مثلا (وان کیفنس) کئچمیش خارجه ایشلر وزیری و ایندیکی مشاور وزیری و هلندین امنیت شوراسیندا اولان نماینده‌سی سونرا (وان بیتلار) هلندین کئچمیش واشنگتون نماینده‌سی و ایندیکی هلند خارجه ایشلر وزیری و صحوتوکراسی نماینده‌سی هابئله کئچمیش وزیرلر (وان شالک) و (سپین) و (کوستمان) ایندیکی تجارت و صناعت وزیری بونلار هاموسی تاجر دیلر و بانکلا ایله، نفت شرکت‌لر ایله هابئله بویوک کائوچو و ایپک کارخانه صاحبلری ایله چوخ یاخیندان مربوطدورلار. اصل مسئله بوردادیر که بونلار هلندی بین‌الملل توتقراسلاردا تمثیل ائدیرلر.

هلند ـ انگلستان و آمریکا جبهه‌سی مشتریلر نیسن بیری در آنجاق اونون اوز اربابلاری ایله مناسبتلری بیر آیدین نمونه‌دیر بو اثبات ائدیر که بوجیه کیچیک دولت‌لرین رای لرینی نیجه اله گتیریر. هلند کیمی مشتری‌لر اوز اربابلارینه معامله و انتخاب‌ده کمک ائدیب و اونلارین منفعتلرینی تامین ائتمک ایچون رای وئریرلر.

آیا اینانماق اولار که کیچیک و بویوک دولت‌لر باره‌سینده که اوز خلقلرینین قانی نیسنی ایله دنیانی فاشیستلرین ظلمیندن قورتاریب صلح و آسایش قورتمک ایچون حق صاحبی اولدولار که مذاکره اولان زمان بو دولت‌لرین حیاتی و مهم مسئله‌لری ایچون بو عنصرلر قاطع و اراده‌لی عقیده و رای لری اولسون؟

عراقدا

عراقدا چیخان استقلال روزنامه‌سی یازیر که ۵ لشکر انگلیس قوه‌لریندن عراق توپراقینا وارد اولوبلار صونت الاهالی روزنامه‌سینین یازدیقینا گوره انگلیس دولتی ایسته‌ییر بیرده اوز قوشونلاریندان بصره‌دن آپارماقلا گوسترسین که عراقی تخلیه ائدیر اما بو قوشونلار دوروب باشقا بیر نقطه‌یه یئتیشلار.

لهستاندا

شبه گون بوندان قاباق لهستان دولتی انگلیس توپراقیندا اولان آنده رس سیار قوشونلاری باره‌سینده بیر یادداشت انگلیس دولتینه گوندرمیشدیر.

قوره‌اینین دوتولماسی

آلمانین انگلیس اشغالی آلتیندا اولان منطقه‌سینده تابیمات اداره‌سی آلمانین انگلیس اشغالی آلتیندا اولان منطقه‌سینده تابیمات اداره‌سی آلمانیانین سابق توپچیلر رئیسی هابئله هیتلرین معاونی قوره‌اینی بلژیکده دوتمشدور اوهیتلرین همکارلاریندان اولوب و گیزلینده یاشاییردی. قوره‌ای‌دن نامه‌سینده کوربونین خراب اولماسینا سبب اولمشدور.

آمریکادا

آمریکا محافظه کار قادینلار تشکیلاتین رئیسی دیکین صونسوومت توپراقیندان قاییدیبدان صونرا سوومت دولتی افترا دییان آمریکانین ارتجاعی روزنامه‌لرینده شدتلی تنقید ائدیرمک محاربه‌دن صونرا سوومت توپراقیندا حیاته کئچیریلن اصلاحاتدان تعریف ائتمیشدیر.

۱۲ شهریور

(اول صفحه‌ده‌ن دوام)

آشاغی‌داکی قرارلار آلیندی:

۱ ـ خمسه‌ده بیر ایل بوندان قاباقکی وضعیتی ایندیکی منتری وضعیتله قیاس ائدیرک تصدیق و تائید ائدیریک که، بو اساسلی دگیشیک لیک و بو گوتورولموش بویوک آدیملارکه خمسه اهالیسینین سعادته دوغرو گئتمگینین افاده‌سیدیر.

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین دوزگون سیاستی و حقیقی رهبرلیکی ایله وجوده گلمیشدیر بونا گوره ده اوز وطن‌سوزی اوشاقلی فرقه‌یه تمامیله منتدار بیله‌رک، اوجا سسله دئییریک.

خلقیمیزی اسارت، استثمار واستعمار قیدیندن خلاص ائدن آذربایجان دموکرات فرقه‌سینه عشق اولسون.

۲ ـ بونا و یوخاریداکی ماده‌یه استناد ائدیرک بو گونکی طنطنه‌لی جشنده شرفلی آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تشکیلاتینین ایل دونومی مناسبتیله بو قراره گلیریک که، خمسه ولایتی قومیته‌سی ایندیه قدر اوز وظیفه‌لریندن علاوه اهالی‌نین آسایشینی و معاشینین تامینینده اولدوقجا سعی و مجاهدت ائدیبدیر. بونا بنا او قومیته‌نین مسئوللاریندان تشکر ائدیب و خمسه ولایتی قومیته‌سینین توسطیله اوز آتشین سلاملاریمیزی مرکزی قومیته‌یه و اونون مسئوللاری مخصوصا شانلی فرقه‌میزین بویوک باشچی‌لاری اولان آقای پیشه‌وری، آقای پادگان و آقای شبستری‌یه ابلاغ ائدیریک و بئله ده دئییریک که فرقه‌میزین لایق و بویوک رهبرلرینه عشق اولسون!

۳ ـ بیز خمسه اهالیسی بیر داها اوز پئشینا تابعیمیزی و وفادارلیقیمیزی ایرانین باشقا یئرلرینده یاشایان و مبارزه آپاران آزادیخواه‌لارا ابراز ائدیرک، مخصوصا جنوب کارگر و زحمتکشلرینین باشاریشینین تامینی، اونلارا اولان تقاریت بو طرف ائدیلمه‌سینی مرکزی دولتدن طلب ائدیریک.

۴ ـ بو موقعده فرقه میزین مینانمش باشچیلاریندان اولان آقای شبستری، آقای پادگان، آقای دکتر جاوید و اونلارین باشقا یولداشلاری نماینده‌لیک عنوانیله تهراندا مذاکره آپارماقدان توتری غائب و بو گونکی طنطنه‌لی جشنده اشتراک ائتمکدن محروم اولوبلار، بیز اونلاری صمیمانه خاطرلاییب و دئییریک بیز خمسه اهالیسی آذربایجانین باشقا بوتون اهالیسی ایله بیرلیکده اوز نماینده‌لریمیزین دالیندا دوروب و اونلاری تقویت ائتمکده صوت نفسیمیزه قدر دایانا جاییق.

یاشاسین ایران آزادلیقینی تامین ائدن آذربایجان دموکرات فرقه‌سی و خلقیمیزین سعادتی اوغروندا مذاکره ائدن نماینده‌لریمیز!

۵ ـ بیز اوز فرقه میزین طنطنه‌لی جشنیله ایه ائدیریک که ایرانین باشقا آزادیخواه قوه‌لریله متحد و متفق اولوب و ارتجاعی ازمکده تک واحد کیمی واحد جبهه‌ده مبارزه ائدرلر تا ایران آزادلیقینا موفق اولالار.

۶ ـ بیز آقای قوام‌السلطنه دولتیندن طلب ائدیریک که چوخ تیز لیکله مجلسین ۱۵ نجی دوره‌سینین انتخاباتینا باشلاییب و او مجلسی آزادیخواه عنصرلردن تشکیل اولونماسینا امکان یاراتسین.

بو تونلاردا ایرانین گئنیش اصلاحاتی اوزونه قانونی شکل آلسین. زنجانین تجاری، مالکلری، کاسبلار، کندلیلر و فرقه‌چیلری

ممتاز چهار فصل چایی

بو وسیله ایله آذربایجانین مرتقلی اهالیسینه توصیه اولونور که همیشه اعلا و خوش طعم چای ایشلتماقا فقط مقدم علاقه‌ده اولان چایلاردان آلمالیسینلار مخصوصا که چهار فصل چاینی سلیقه‌لی دوستلاریمیزا بیرتحفه عنوانیله تقدیم ائدیریک.

ساتیش یئرلری عموم بویوک چای ساتان مغازالاردا

شرکت‌خوبلولار

ش ۲۶۳ ۴–۵

اعلان

بو وسیله ایله ولادتخانه‌نین ۱۱–۶–۲۵ تاریخده رسمی صورتده آچیلیب و مریض قبول ائتمه‌سی محترم خلقیمیزین اطلاعینه یئتیریلیر. احتیاجی اولانلار ۲۱ آذر (شاپور) خیابانیندا ولادت ائوینه مراجعه ائتسینلر.

آذربایجان بهداری اداره‌سی

ش ۲۷۷ ۲–۲

اعلان

طب اداره سینده استخدام ایچون محل اولمادیقینا گوره عموم اشخاص انتظار اولونور که ایش طلب ائتمکدن خودداریلیق ائتسینلر و محترم فرقه تشکیلاتلاریندان و سایر اداره‌لردن خواهش اولونور ایشدن توتری اشخاصی معرفیله ائتمه‌سینلر و ایشچی لازم اولان موقع ایش و زحمت اداره سینده طلب اولوناجاقدیر.

آذربایجان نشرلر ومطبوعات اداره‌سی

ش ۲۶۹ ۳–۳